

Agder Fylkeskommune

Agder fylkeskommune,

Postboks 788 Stoa,

4809 Arendal.

14.03.25

Stedsutvikling 2025 - tilskudd til fysiske prosjekter – oppgradering av sitterplasser og informasjonstavler Kaldvellvassdraget Kalvild Træsliberi og Sådeholla i 1000 års skogen.

Det søkes med dette om kr 175,000 til oppgradering av sitteplasser og informasjonstavler til Kaldvellvassdraget Kalvild Træsliberi og Sådeholla i 1000 års skogen.

Kaldvell var fra ca. 1880 og fram til slutten av 1950-åra et eget lite industrisamfunn bygd opp omkring bedriften Kalvild Træsliberi som ble etablert i 1888. Stedet hadde gårdsdrift, skole og landhandel. Vannkraften i elva ble utnyttet til sagbruk, kverner og annen industri. Produksjonen på tresliperiet varte til 1962. Nå er aktiviteten begrenset til turgåing og friluftsliv kombinert med mange godt synlige kulturminner.

Friluftsområdet Kaldvell er regnet som Lillesands fineste og best tilrettelagte friluftsområde. Stisystemet blir stadig bedre utbygd og tilrettelagt for alle. I forbindelse med Kulturminneåret 1997 ble Kaldvellområdet kåret til Lillesands utvalgte kulturminne. Her finner du kulturminner fra tida hvor det var tømmerfløting og sagbruksaktivitet i området. Det er utgitt flere bøker og hefter om Kaldvellområdet.

Kaldvellområdet er kanskje det friluftsområdet i Lillesand av mest regional karakter. Det har vært arbeidet med tilrettelegging for friluftliv i dette området siden tidlig på 1990-tallet, da det bl.a. ble søkt midler fra Aksjon Vannmiljø og Økomuseum Skagerak. Stisystemet er gradvis bygd ut, og mange av strekningene er tilrettelagt for bevegelseshemma. Man kan i dag vandre fra de gamle buene nede ved og sjøen og helt opp til Heldal stem, med forindelselinjer videre inn i turløypenettet til Vardei, Olashei, m.m.

Brunstad Kristelige Menighet har kjøpt det gamle Kalvild sykehjem og satt det i stand, og de har bygd et nytt flott konferansesenter med moderne fasiliteter. Dessuten har de gjort en stor jobb med å tilrettelegge for turgåere på begge sider av elva ned mot FV 420.

Kaldvellområdet er et meget populært turområde for så vel fastboende som tilreisende, og det benyttes også av folk fra hele regionen. Det er mye brukt av familier til søndagsturer.

Tidlig på 1990-tallet ble det gjort mye for å tilrettelegge området langs Stigselva for allmennheten. Vestlandske hovedvei Dolholt-Kaldvell ble gjenåpnet som turvei i 1993. Det ble satt opp informasjonstavler, og fire publikasjoner, tre hefter og et turkart, ble utgitt i samarbeid med Økomuseum Skagerak.

Også de seinere åra er det gjort en god del for å videreutvikle dette området:

Eik 3000-prosjektet er et samarbeid mellom bl a forsikringsselskapet Skogbrand, Aust-Agder skogselskap og Lillesand kommune. Skogbrand ønsket å markere tusenårsskiftet på en måte som skulle symbolisere langsiktighet og kvalitet og som ville stå som merkestein for framtidige generasjoner. Et område på 40 dekar blei hogd og 7000 eikeplanter satt i jorda. Eika skal få vokse i 1000 år. Dessuten er det bygd ny bru over elva ved Sådeholla, som er et fantastisk sted for kulturarrangementer med et naturlig amfi og en kapasitet på cirka 150 mennesker.

Den gamle smia er restaurert (2004) bl a med kulturvernmidler fra fylkeskommunen. Smia og tremassebuene er de eneste bygningene som er igjen etter sliperivirksomheten på Kaldvell. Smia ble bygd i siste del av 1880-årene og fungerte som verksted for alt som vedrørte sliperivirksomheten.

Hensikten med restaureringen var igjen å kunne benytte den til smiing, kursing og oppbevaringsplass for en del gamle gjenstander, deriblant en gammel generator på 8 kw fra 1892 som gav arbeidslys til sliperiet og noen boliger.

Fasilitetene for turgåere og sportsfiskere er stadig blitt bedre. Det er bygd gapahuk og fiskebrygge for handikappa. Både Øvre og Nedre Lona er rusta opp og tilrettelagt. Kaldvell-området framstår i dag som et friluftsområde av typisk regional karakter. Det benyttes jevnlig av folk fra Mandal i vest til Tvedestrand og Risør i øst.

Dagsturhytta Agder er et samarbeidsprosjekt mellom Agder fylkeskommune, Sparebankstiftelsen SR-bank, kommunene i Agder og frivilligheten. Du kan besøke samme type hytte i hver kommune i hele fylket. Dagsturhytta Knibenro i Lillesand ble innviet 8. november 2022. Den ligger på Kaldvellkniben, ca. en halv times gange fra parkeringsplassen. Turstiene er godt skilta.

Besøkstallet har klart tatt seg opp etter etableringen av Dagsturhytta, og det er nå ca 15-18 000 besøkende pr år. Et anselig antall.

I planverket vårt er tilrettelegging og utvikling av Kaldvell som tur- og frilufts- og kulturminneområde sterkt poengtert. Dette gjelder både kommuneplanen langsiktig del, Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2020-2031 og Kulturminne- og museumsplan 2019-2030.

Omsøkt område er eid av Lillesand kommune, og det er lagt til rette brukere med funksjonsnedsettelse(r).

Informasjonstavler om kulturminner og sitteplasser for publikum:

Det er ønskelig med en oppgradering av informasjonsskiltene langs Kaldvellvassdraget; med bilder, kart og tekst som forteller historien om samfunnet på Kaldvell. Samt sitteplasser i tilknytning til Kalvild Træsliberi, Smia ved Sliperitomta og amfiet Sådeholla i 1000 års skogen. Disse tre lokalisasjonene er svært mye besøkt, og har enten ingen form for sittemuligheter, eller svært utslitte / nedbrutte løsninger iform av trestokker. Se vedlagte bilder av områdene.

På 1990-tallet ble det gjort en stor jobb her, men mange av skiltene er nå enten borte eller uleselige. De seinere åra har skogselskapet satt opp noen plakater, men plasseringen av disse er nokså tilfeldig. Stisystemet blir nå oppgradert, vi har fått Dagsturhytta på Kniben, og det er behov for en ny skilting etter en oppdatert helhetlig plan.

Mange informasjonsplakater har stått i mange år og er modne for utskifting. Noen tavler er fra tidlig 1990-tall, og andre er av nyere dato. Tidlig på 2000-tallet ble det satt opp noen tavler som en del av prosjektet «Eik 3000». Forsikringsselskapet Skogbrand og skogselskapet i Aust-Agder var involvert i dette.

Slik det er i dag framstår informasjonstavlene som et lappverk som er lite presentabelt for publikum som besøker området. Noe er gammelt og noe er nytt. Mange av tavlene er prega av tidens tann og er nesten uleselige, og fortjener en skikkelig oppgradering.

Dette prosjektet vil være et samarbeid mellom Enhet kultur og Enhet teknisk Utedrift i Lillesand kommune. Lillesand og omegn turistforening sin dugnadsgruppe vil være en naturlig medspiller.

Med oppgradering av informasjonsskilter og sitteplasser vil det legges til rette for økt bruk for små og store, og bedre kulturformidling av dette særs viktige kulturminne og friluftsområdet.

Budsjett inkludert egenkapital og andre tilskudd:

Kostnadsoverslag:

Utarbeidelse av informasjonsplakater i PDF, tilrettelegging, laminering, innkjøp av skiltstativer med fundamentering m.m. 4 informasjonstavler ved Kalvild Træsliberi, 1 informasjonstavle utenfor Smia og 1 informasjonstavle i Sådeholla	kr 100,000
Innkjøp av 8 bord med benker der 1 bord med benker plasseres utenfor Smia, og 7 bord med benker plasseres i tilknytning til Kalvild Træsliberi	kr 50,000
Opprusting Sådeholla 1000 års skogen med sitteplasser iform av nye trestokker, oppgradering av fundamentering etc	kr 75,000
Uforutsett	kr 50,000
Sum kostnader	kr 275,000

Finansiering:

Agder fylkeskommune	kr 175.000
Lillesand kommune – egeninnsats	kr 100,000
Sum finansiering	kr 275,000

Vi håper at Agder Fylkeskommune finner prosjektet interessant, og kan bidra med finansiering i til å få fullført dette til regionens beste i Friluftslivets År.

Vennlig hilsen

Toffen Gunnufsen
Enhetsleder Kultur

Kommunalområde Samfunn | Lillesand kommune

Postadresse: Postboks 115, 4795 Birkeland

E-post: postmottak@lillesand.kommune.no

Tel. 478 47 125 | Sentralbord: 37 26 15 00 | www.lillesand.kommune.no

Lillesand kommune